

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 4.7.2011
COM(2011) 396 окончателен
2011/0176 (COD)

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

**за установяване на общи разпоредби за макрофинансовата помощ за трети
държави**

{SEC(2011) 865 окончателен}

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

От началото си през 1990 г. макрофинансовата помощ (МФП) се използва за финансово подпомагане от макроикономически характер на трети държави, които изпитват краткосрочни затруднения с платежния си баланс. Досега са били одобрени общо 55 решения за МФП в полза на 23 държави, като общите поети ангажменти под формата на безвъзмездни средства и заеми възлизат на 7,4 милиарда EUR.

МФП допълва финансирането, предоставено от Международния валутен фонд (МВФ), в рамките на програма за приспособяване и реформи. Това е с оглед на факта, че въпреки че в глобален икономически план предоставянето на подкрепа за платежния баланс е основно роля на МВФ, в някои случаи за ЕС е уместно да допълни по изключение помощта на МВФ в държави, които са политически, икономически и географски близки до ЕС.

Освен наличието на финансово споразумение с МВФ, ключови предварителни условия за предоставяне на МФП от ЕС са наличието на остатъчен недостиг на външно финансиране, установен от Комисията съвместно с МВФ, и поддържането на ефикасни демократични институции и механизми в държавата бенефициер. След одобряването на операция за МФП, извършените плащания на помощта зависят от задоволителния напредък по програмата на МВФ и от прилагането от държавата бенефициер на определени мерки за икономически и финансови политики, за които ЕС и държавата бенефициер постигат съгласие на базата на общо разбиране за основните икономически структурни предизвикателства на страната. МФП има изключителен характер и се прекратява когато държавата е в състояние да удовлетворява нуждите си от външно финансиране чрез други източници, като например международни финансови институции (МФИ) и частни капиталови потоци.

МФП има ценен принос към макроикономическата стабилност в страните кандидатки за членство, потенциалните страни кандидатки и съседните на ЕС държави с положителен ефект на разпространение върху икономиката на ЕС. Но някои от нейните особености намаляват нейната ефективност и прозрачност. По-конкретно, в момента МФП подлежи на законодателни решения за всеки отделен случай, т.е. за всяка нова операция за МФП в страна в криза се изисква отделно законодателно решение.

1.1. Основания и цели на предложението

Чрез предложения рамков регламент Комисията възнамерява да създаде официален законов инструмент за МФП за трети държави. Основна цел е да се повиши ефективността на МФП като се рационализира процесът на вземане на решение. Както стана ясно по време на световната финансова криза, ефикасното разрешаване на спешни макроикономически и финансови ситуации изисква инструмент за противодействие на кризи, който да може да се използва бързо и ефикасно. Това налага избягване на дългите процедури и забавяния в процеса на вземане на решение. Предложеният регламент ще ускори вземането на решение за отделни операции за МФП, така че инструментът да помогне по-добре на държавите да устоят на краткосрочния външен финансов натиск, като ги насърчи да предприемат мерки за приспособяване с цел да се възстанови устойчивата позиция на платежен баланс.

Възможността за бързо разпределяне на МФП следва също да засили ефекта от допълването на инструментите на МФИ.

Освен това предложеният регламент ще хармонизира процеса на вземане на решение за МФП с този за други инструменти на ЕС за външна финансова помощ. По-специално Комисията ще има компетенция за вземане на решения за предоставяне на МФП под надзор на комитет от представители на държавите-членки в съответствие с процедурата за разглеждане, въведена от новите правила на комитологията, влезли в сила на 1 март 2011 г.¹.

Чрез предложения рамков регламент се цели също така да се изразят официално и изяснят ключовите правила, уреждащи МФП, с цел да се засили прозрачността и предсказуемостта на инструмента, но без да се изменя той съществено. Досега МФП се основава на принципи, установени в заключения на Съвета. В тези „критерии от Женвал“² се предвиждат географският обхват, предварителните и основните условия за предоставяне на МФП. Те са послужили за полезни насоки за предишни операции за МФП. В тази връзка следва да бъдат запазени и потвърдени. Предложеният регламент актуализира и изяснява някои от тези критерии.

Необходимостта от приемане на рамков регламент, за да се повиши ефикасността на процеса на вземане на решение за МФП, да се предложи по-прозрачно правно основание за този инструмент и да се усъвършенстват някои от критериите от Женвал, беше призната от Европейския парламент още през 2003 г. в неговата Резолюция във връзка с осъществяването на МФП в трети държави³.

Освен това след влизането в сила на Договора от Лисабон, решенията за МФП вече не се вземат единствено от Съвета, а в съответствие с обикновената законодателна процедура (съвместно вземане на решение). Това подчерта необходимостта да се предостави на Парламента съвместна отговорност за правилата и критериите, уреждащи МФП, като бъдат те записани в основен законодателен инструмент, одобрен от двата съзаконодатели. Предложеният рамков регламент ще предостави на критериите от Женвал такъв официален и правно обвързващ статут.

1.2. Общ контекст

Световната финансова криза от 2008—2009 г. подчерта колко е важно ЕС да разполага със стабилни и бързи системи за предотвратяване и управление на кризи, включително и подходящи финансови инструменти. Процесът на приемане на отделни законодателни решения за всяка операция за МФП често водеше до значителни забавяния между искането на помощ от страната и плащането на първия транш. Това намалява ефикасността на инструмент, предназначен да се използва в условия на критични ситуации на платежния баланс, които налагат бърза реакция. Поради твърде дългия процес изминаваше известен период от време между одобрението на

¹ Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите-членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13), с който се заменя Решение 1999/468/ЕС на Съвета.

² Критериите от Женвал бяха последно изразени в заключенията от Съвета по икономическите и финансови въпроси (ECOFIN) на 8 октомври 2002 г.

³ ОВ С 68 Е, 18.3.2004 г., стр. 86.

програмите на МВФ и операциите на ЕС за МФП, свързани с тях. Във връзка с тези съображения в мета-оценка на минали операции за МФП от 2009 г.⁴ забавянията при вземането на решения за МФП бяха посочени като сериозен недостатък на инструмента – недостатък, който предложеният рамков регламент цели да отстрани. Освен това процедурата за съвместно вземане на решение, която се прилага спрямо МВФ съгласно Договора от Лисабон, наред с необходимостта да се оставят най-малко осем седмици на националните парламенти за упражняване на правото им на проверка на новото законодателство, могат да доведат до допълнително удължаване на процеса на вземане на решение. Това е още едно основание за предлагането на рамковия регламент в настоящия момент.

1.3. Сравнение със съществуващи разпоредби в областта на предложението

Процес на вземане на решение

Съгласно предложения рамков регламент, Комисията ще представя проекти за решения за МФП за конкретни държави на комитет от представители на държавите-членки (наричан по-долу „Комитета“). Комитетът ще излиза със становище в съответствие с процедурата за разглеждане, установена от регламента за комитология, влязъл в сила на 1 март 2011 г.⁵. Този процес на вземане на решение ще замести сегашните по-дълги законодателни решения за МФП за всеки отделен случай.

В съответствие с регламента за комитология, Комитетът ще се състои от представители на държавите-членки и ще се председателства от Комисията, като председателят няма право на глас. Процедурата е следната: Комисията предава на Комитета проекти за решения на Комисията за предоставяне на МФП на трети държави („проекти на актове за изпълнение“). При положително становище на Комитета (взето с квалифицирано мнозинство от представителите на държавите-членки) по предложените решения, Комисията ще ги приеме. При отрицателно становище (също взето с квалифицирано мнозинство от представителите на държавите-членки), Комисията няма да ги приеме, но може да ги прехвърли на апелативния комитет или да представи изменени проекти за решения. Накрая, ако не бъде дадено становище, Комисията все пак може да приеме проектите за решения, освен ако не им се противопостави обикновено мнозинство от членовете на комитета.

След като е взето решение за предоставяне на помощ на трета държава, в съответствие с гореописаната процедура, Комисията ще осъществи операцията за МФП. Комисията, след становище на Комитета, приема Меморандум за разбирателство за определяне на мерките във връзка с помощта. За тази цел Комитетът действа в съответствие с процедурата по консултиране, тъй като тези меморандуми нямат бюджетни отражения, нито отражения за третите държави, освен тези на решението за предоставяне на помощ. След приемането на Меморандум за разбирателство, Комисията взема решение за отпускане на помощта, зависеща от задоволителното прилагане на икономическата програма, подкрепяна от МВФ и мерките, по които ЕС и държавата-бенефициер са постигнали съгласие.

⁴ „Мета-оценка на операциите за макрофинансова помощ, 2004-2008 г. Окончателен доклад“, GHK Consulting, октомври 2009 г., на разположение на: http://ec.europa.eu/economy_finance/sgp/deficit/countries/index_BG.htm.

⁵ Регламент (ЕС) 182/2011, *op. cit.*

Както се предвижда в членове 10 и 11 от Регламент (ЕС) № 182/2011, Европейският парламент и Съветът ще имат достъп до документите, свързани с работата на Комитета, както и право да поставят под въпрос проектите на актове за изпълнение, представени от Комисията, ако някой от тях сметне, че те превишават изпълнителните правомощия, заложиени в рамковия регламент.

Насоки за операции за МФП

Освен промените в процеса на вземане на решение рамковият регламент също ще оформи, а когато е необходимо — ще актуализира критериите от Женвал, уреждащи операциите за МФП. Тези критерии са изложени в заключенията от Съвета по икономическите и финансови въпроси (ECOFIN) от 8 октомври 2002 г. и са потвърдени от Икономическия и финансов комитет през март 2006 г.

- *Извънреден характер:* МФП има извънреден характер и се мобилизира за конкретни случаи с цел да подпомогне държавата бенефициер да се справи с краткосрочните затруднения с платежния си баланс или с бюджета. Помощта се прекратява когато държавата е в състояние да удовлетворява нуждите си от външно финансиране чрез други източници.
- *Географски граници:* Според критериите от Женвал МФП е запазена за трети държави с близки политически и икономически връзки с ЕС. През 2002 г. Съветът уточни, че помощта обхваща държавите кандидатки и потенциални кандидатки за членство, трите европейски държави в ОНД (Беларус, Молдова и Украйна) и държавите, засегнати от Барселонския процес (т.е. държавите, подписали или възнамеряващи да подпишат Евро-средиземноморските споразумения за асоцииране). Други трети държави могат да имат право на помощта при изключителни обстоятелства.

Рамковият регламент определя като държави и територии, които отговарят на условията за отпускане на МФП, държавите кандидатки и потенциални кандидатки, всички държави и територии, обхванати от Европейската политика на съседство (включително държавите от Южен Кавказ: Армения, Азербайджан и Грузия), както и други трети държави при извънредни и добре обосновани обстоятелства. Такива други държави трябва да бъдат политически, икономически и географски близки на ЕС.

- *Политически предварителни условия:* В съответствие с фундаменталните ценности на ЕС потенциалната държава бенефициер трябва да притежава ефикасни демократични институции и механизми, включително многопартиен парламент, зачитане на правата на човека и на правовата държава.
- *Допълняемост и споделяне на тежестта:* Операциите за МФП зависят от наличието в държавата бенефициер и задоволителното прилагане на програма, подпомагана от МВФ, свързана с използването на средства от МВФ. С оглед на уместното споделяне на тежестта между ЕС и други донори, критериите от Женвал определят таван за приноса на ЕС в размер на 60% от остатъчния недостиг на външно финансиране в страната (т.е. след помощта, очаквана от МФИ) за държавите кандидатки и потенциални кандидатки за членство и една трета от остатъчния недостиг на външно финансиране за останалите държави.

Комисията потвърждава прилагането на принципите на допълняемост към помощта от МФИ и споделянето на тежестта с други донори, но същевременно предлага да се премахнат изрично посочените тавани за дела от приноса на МФП на ЕС за покриване на остатъчния недостиг на финансиране в държавата бенефициер. Това отразява опита от миналото, според който в някои случаи трудно може да се даде точна оценка на финансовия недостиг. При това двустранните донори, които не са от ЕС, обикновено вземат малко участие, ако изобщо вземат такова, за покриването на недостига на външно финансиране в страни в съседство с ЕС.

- *Условност:* Началото на всяка операция за МФП зависи от условието държавата да има установена програма за помощ от МВФ, свързана с използването на средства от МВФ. В допълнение Комисията, от името на ЕС, се договаря с държавата бенефициер за отделен набор от условия за политика. Тези условия са изложени в Меморандум за разбирателство.
- *Финансова дисциплина:* Когато МФП е под формата на безвъзмездна помощ, средствата са от бюджета на ЕС. Сумите, предоставени като МФП, трябва да са съобразени с таваните, установени за съответните бюджетни кредити в многогодишните финансови перспективи на ЕС. Когато е под формата на заем, Комисията, от името на ЕС, емитира облигация на капиталовите пазари, която отговаря на финансовите условия, договорени с държавата бенефициер, и я предоставя незабавно при същите условия. За защита срещу риск от неизпълнение от страна на държавите бенефициери, облигацията на ЕС се гарантира от Гаранционния фонд, обезпечен с лихва 9% от неиздължената част от заема.

С цел да се засили финансовата дисциплина и да се повиши предсказуемостта на инструмента, рамковият регламент предлага по-прозрачен подход за определяне на обстоятелствата, при които МФП следва да се предостави под формата на заем или на безвъзмездни средства, или на комбинация от двете. В съответствие с практиките на Световната банка и на МВФ, основните критерии за определяне на формата на помощта са: равнището на икономическо и социално развитие (средни нива на приходи, процент на бедност); устойчивост на дълга, също с оглед на капацитета на държавата да го изплати.

1.4. Съгласуваност с други политики и цели на Съюза

Рамкови споразумения са приемани за всички ключови инструменти на ЕС за външно финансиране (Инструмента за предприсъединителна помощ, Европейския инструмент за съседство и партньорство, Инструмента за сътрудничество за развитие, Инструмента за стабилност, Инструмента за сътрудничество в областта на ядрената безопасност и Инструмента за хуманитарна помощ). Те покриват финансовите перспективи за периода 2007-2013 г. и дават изпълнителни правомощия на Комисията. Процедурата за вземане на решение, предвидена за МФП съгласно предложения рамков регламент, е подобна на процедурата, прилагана за други инструменти за външно финансиране.

МФП и другите инструменти за външна финансова помощ се подсилват взаимно. Мерките за политики, по които Комисията и държавата бенефициер ще се договорят, съответстват на съществуващите споразумения за партньорство, сътрудничество и асоцииране между ЕС и държавата бенефициер. Освен това МФП може да повиши ефективността на програмите, подкрепяни от други инструменти за външна финансова помощ на ЕС, по-конкретно проекти, финансирани съгласно Инструмента за

предприсъединителна помощ и Европейския инструмент за съседство и партньорство, а именно като допринесе за гарантирането на уместна цялостна рамка за макроикономическа стабилност и структурна реформа чрез своята условност. Обратно, мерките за политики, включени в меморандуми за разбирателство за операции често се подкрепят от техническата помощ, предоставена на ЕС от обичайните инструменти за сътрудничество, както и от секторните дейности, посочени съгласно операциите за пряко подпомагане на бюджета. Накрая те допълват управлението на публичните финанси и други цели на операциите на ЕС за по-дългосрочно секторно подпомагане на бюджета.

2. КОНСУЛТАЦИЯ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

Изчерпателна мета оценка за операциите за МФП през периода 2004-2008 г. беше извършена през 2009 г. от Комисията с помощта на външни експерти. В условията на мета оценката Комисията организира през май 2009 г. семинар на високо равнище, на който се събраха длъжностни лица в съответните служби на Комисията, МВФ и Световната банка. Предложеният рамков регламент съответства на резултатите от въпросната мета оценка и процеса по консултация, чрез който се подчерта необходимостта от по-бърз процес на вземане на решение и по-прозрачно правно основание. Той съответства също така на Резолюцията за прилагане на МФП, приета от Европейския парламент през 2003 г.⁶, в която се настоява за рамков регламент, за да се ускори процесът на вземане на решение и да се установи по-ясно правно основание. Тъй като основната цел на предложения рамков регламент е повече промяната на процеса на вземане на решение за операции за МФП, отколкото промяна на съдържанието на инструмента, Комисията не е извършила официална оценка на въздействието. Въздействието от предложения регламент се оценява в известна степен в работните документи на службите на Комисията, придружаващи предложението.

3. ПРАВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

3.1. Правно основание

За разлика от ситуацията съгласно Договора за ЕС, в члена от ДФЕС, с който се урежда икономическото и финансово сътрудничество с трети държави (член 212 от ДФЕС), се включва и МФП. Цитираният член е представлявал правното основание за решенията за МФП, взети от влизането в сила на Договора от Лисабон насам. Но ако държавата бенефициер е развиваща се страна, решението се взема въз основа на член 209 от ДФЕС, с който се урежда сътрудничеството за развитие на ЕС. Тъй като предложеният регламент предоставя рамка за бъдещи операции за МФП в трети държави, засегнати от криза, той има същото правно основание, като индивидуалните решения за МФП за отделната държава след влизането в сила на Договора от Лисабон, т.е. членове 209 и 212 от ДФЕС.

Освен това се предлага Комисията да може да взема решения за МФП за конкретна държава под надзора на комитет от представители на държавите-членки. Това е с оглед на факта, че МФП спада към категорията на правно обвързващите актове, които трябва

⁶ ОВ С 68 Е, 18.3.2004 г., стр. 86.

да се прилагат еднакво и следователно централизирано, както се посочва в член 291 от ДФЕС във връзка с изпълнителните правомощия, предоставени на Комисията и по-конкретно параграф 2 от него. Тъй като решенията за МФП представляват проекти на актове за изпълнение със значително отражение върху бюджета, гореспоменатият комитет от представители на държавите-членки ще действа в съответствие с процедурата за разглеждане, установена в регламента за комитологията⁷.

3.2. Принцип на субсидиарност

Предложеният рамков регламент засяга финансовата помощ на ЕС за трети държави, което е от областта на споделената отговорност на ЕС. Инструментът за МФП е в съответствие с принципа на субсидиарност, тъй като целта за възстановяване на макроикономическа стабилност в трети държави може да бъде постигната по-ефикасно от ЕС, отколкото от отделните държави членки. ЕС като цяло може да набере финансови средства и да договори с държавите бенефициери условията за помощта и политиката, като един единствен партньор в преговорите.

3.3. Принцип на пропорционалност

Предложението е в съответствие с принципа на пропорционалност. Това се гарантира от продължителното прилагане на основните принципи на МФП, като например допълняемост към помощта от МФИ и споделянето на тежестта с други донори, което гарантира, че ЕС не покрива прекомерно голяма част от финансовия недостиг на държавата бенефициер. Освен това пропорционалността се осигурява от факта, че МФП няма да надхвърли разрешените бюджетни кредити и е съобразена с многогодишните финансови перспективи.

3.4. Избор на инструменти

Предложеният рамков регламент не предполага фундаментална промяна на съдържанието на МФП като инструмент; той е съсредоточен върху рационализирането на процеса на вземане на решение. За финансов инструмент като МФП, който се управлява централно от Комисията за целия ЕС, регламентът (в сравнение с директивата) е уместният правен инструмент за тази дейност. Рамковият регламент ще хармонизира процедурите за вземане на решение с тези за други инструменти за външна помощ, като същевременно дава възможност за постигане на други свързани с МФП цели, като формализиране и актуализиране на критериите от Женвал, включително гарантиране на официалното одобрение на Съвета и на Парламента.

Възможен алтернативен начин за постигане на основната цел за рационализиране на процеса на вземане на решение за МФП би било редовното използване на член 213 от ДФЕС за МДП. Чрез този член Съветът се оправомощава да „приема необходимите решения“ „по предложение на Комисията“ „когато ситуацията в трета страна изисква спешна финансова помощ от Съюза“. Но както правните служби на Съвета подчертаха, използването на спешна процедура като правно основание за всички или повечето операции по конкретен инструмент като МФП не би било уместно.

⁷

Регламент (ЕС) № 182/2011, *op. cit.*

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Самият рамков регламент не налага промяна на сегашната практика във връзка с броя на операции за МФП или сумите, отредени по всяка от тях. Броят и мащабът на операциите се определя от честотата и сериозността на икономическите и финансови кризи, както е при всеки друг инструмент за противодействие на криза. При всички положения, МФП ще остане в съответствие със сегашните финансови перспективи за периода 2007-2013 г. и с бюджетните кредити, предвидени в тях.

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

за установяване на общи разпоредби за макрофинансовата помощ за трети държави

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално членове 209 и 212 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

като имат предвид, че:

- (1) Европейският съюз е един от основните донори на икономическа, финансова и техническа помощ за трети държави. Макрофинансовата помощ от страна на Съюза (наричана по-нататък „макрофинансова помощ“) е доказано ефикасен инструмент за икономическа стабилизация и фактор за структурни реформи в държавите бенефициери. В съответствие с общата си политика спрямо страните кандидатки, потенциални кандидатки за членство и в съседство със Съюза, той следва да бъде в позиция да предоставя макрофинансова помощ на държавите, които целят развиване на зона на споделена стабилност, сигурност и просперитет.
- (2) Понастоящем макрофинансовата помощ за трети държави се основава на ad hoc решения на Европейския парламент и на Съвета за всяка конкретна държава. Това намалява ефикасността и ефективността на помощта като предизвиква ненужни забавяния между исканията на макрофинансова помощ и тяхното действително прилагане.
- (3) Рамката за предоставяне на макрофинансова помощ на трети държави, с които Съюзът има важни политически, икономически и търговски връзки, следва да повиши ефективността на помощта. По-конкретно следва да бъде възможно да се предоставя макрофинансова помощ на трети държави с цел да се насърчава предприемането на мерки в икономическа политика, които да разрешат кризи с платежния баланс.

- (4) В своята Резолюция относно прилагането на макрофинансова помощ за трети държави от 3 юни 2003 г.¹ Европейският парламент призова за рамков регламент за макрофинансовата помощ, за да се ускори процесът на вземане на решение и да се установи официално и прозрачно основание за този финансов инструмент.
- (5) Приемането на общ регламент за макрофинансова помощ, въз основа на членове 209 и 212, не засяга разпоредбите в член 213 от Договора, с които се урежда спешната финансова помощ за трети държави, и свързаните с тях прерогативи на Съвета.
- (6) През 2006 г. Съюзът преразгледа и рационализира рамката си за външна помощ с цел да я направи по-ефективна. Той прие рамкови регламенти, с които се предоставят изпълнителни правомощия на Комисията, за всички ключови финансови инструменти. Единственият основен инструмент, за който към този момент няма рамков регламент, е макрофинансовата помощ.
- (7) В заключенията си от 8 октомври 2002 г. Съветът установи критерии (т. нар. критерии от Женвал) за насоки в областта на операциите на ЕС за макрофинансова помощ². Целесъобразно е да се формализират тези критерии в правен акт, потвърден от Парламента и Съвета, като същевременно се актуализират и изяснят.
- (8) Подходящите процедури и инструменти следва да се предоставят предварително, за да може Съюзът да гарантира, че макрофинансовата помощ ще се осъществява бързо, особено когато обстоятелствата налагат незабавни действия. Това също така ще повиши яснотата и прозрачността на критериите за прилагане на макрофинансова помощ.
- (9) Комисията следва да гарантира, че макрофинансовата помощ съответства на основните принципи, цели и мерки, предприети в различните области на външни дейности и други политики на Съюза, свързани с тях.
- (10) Макрофинансовата помощ следва да помага за изпълнението на ангажимента на държавите бенефициери за общи ценности със Съюза, включително демокрация, правова държава, добро управление, зачитане на правата на човека, устойчиво развитие и намаляване на бедността, както и принципите за отворена и справедлива търговия, основана на правила.
- (11) Конкретните цели на отделната макрофинансова помощ следва да включват повишаване на ефикасността, прозрачността и отчетността на управлението на публичните финанси в държавите бенефициери. Комисията следва да извършва редовен надзор за изпълнението на тези цели.
- (12) Тъй като целите на настоящия регламент, а именно спомагане за макроикономическата стабилизация на трета държава партньор, не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите-членки и следователно могат, поради своя мащаб на действие, да бъдат постигнати по-добре на

¹ ОВ С 68 Е, 18.3.2004 г., стр. 86.

² Заключения на Съвета по икономическите и финансови въпроси (ECOFIN) – „Преглед на макрофинансовата помощ на ЕС и капацитета на ЕО за даване на заеми и гаранции в рамките на външни дейности“, 8 октомври 2002 г.

равнище Европейски съюз, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора. Съгласно принципа на пропорционалността, установен в посочения член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигането на тези цели.

- (13) Макрофинансовата помощ следва да допълва средствата, предоставени от Международния валутен фонд и други многостранни финансови институции, и следва да има справедливо споделяне на тежестта с другите донори. Макрофинансовата помощ следва да гарантира добавената стойност на участието на Съюза.
- (14) С оглед гарантирането на ефикасна защита на финансовите интереси на Съюза във връзка с макрофинансовата помощ е необходимо да се предвидят подходящи мерки от страна на държавите бенефициери, свързани с предотвратяването и борбата срещу измамите, корупцията и други нередности във връзка с тази помощ, а също така и проверки от страна на Комисията и одити от страна на Сметната палата.
- (15) С оглед гарантирането на еднакви условия за прилагане на регламента във връзка с одобряването и управлението на операциите за макрофинансова помощ в държавите бенефициери, Комисията следва да получи изпълнителни правомощия. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с разпоредбите на Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите-членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията³.
- (16) Процедурата за разглеждане следва да се използва за прилагане на решения за изпълнение, чрез които се определя сумата, вида, продължителността и общите условия на отделните операции за макрофинансова помощ, предвид значителното отражение върху бюджета на тези решения.
- (17) Процедурата по консултиране следва да се използва за приемане на Меморандум за разбирателство (МР) за установяване на мерките на икономическа политика, свързани с макрофинансовата помощ на Съюза, като се има предвид, че МР не е акт за изпълнение с общо приложение, нито акт с отражения върху бюджета или върху трети държави, освен отраженията от решението за предоставяне на помощта.

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Цел и обхват на помощта

1. Настоящият регламент установява общите разпоредби за предоставяне на макрофинансова помощ на трети държави и територии, които имат право на такава, както се посочва в член 2.

³ ОВ L 55, 28.11.2011 г., стр. 13.

2. Макрофинансовата помощ е изключителен финансов инструмент на необвързана и непосочена подкрепа за платежния баланс на трети държави и територии, които отговарят на условията. Тя цели да възстанови устойчивото външно финансиране в държави, изпитващи затруднения с външното финансиране. Тя подкрепя прилагането на важни мерки за икономическо приспособяване и реформи, предназначени да разрешат затрудненията с платежния баланс.
3. Макрофинансовата помощ се предоставя при условие за наличие на значителен и остатъчен недостиг на външно финансиране, установен съвместно с многостранните финансови институции над средствата, предоставени от Международния валутен фонд (МВФ) и други многостранни институции, въпреки изпълнението на строги програми за икономическа стабилизация и реформи.
4. Макрофинансовата помощ има временен характер и се прекратява, когато ситуацията с външното финансиране в държавата бенефициер отново стане устойчива.

Член 2

Страни, имащи право на помощ

Държавите и териториите, имащи право на макрофинансова помощ са:

- а) Страни кандидатки и потенциални кандидатки за членство, както са посочени в точка 1, от приложение I към настоящия регламент,
- б) Държави и територии, които се покриват от европейската политика за добросъседство, както е посочено в точка 2, от приложение I към настоящия регламент,
- в) Други трети държави в изключителни и обосновани обстоятелства. Такива държави трябва да са политически, икономически и географски близки до Европейския съюз.

Член 3

Форма на помощта

1. Макрофинансовата помощ е под формата на заем или безвъзмездни средства, или комбинация от двете. За да определи подходящата форма, Комисията взема под внимание равнището на икономическо развитие на държавата бенефициер, измерено от съотношенията доход на глава от населението и процент на бедност, както и капацитета на страната да изплати дълга, въз основа на анализ на устойчивостта на дълга.
2. Когато макрофинансовата помощ е под формата на заем, Комисията е оправомощена от името на Съюза да взема заем за необходимите средства от капиталовите пазари или от финансовите институции и го предоставя на държавата бенефициер при същите условия.

3. Операциите по вземане и предоставяне на заеми се извършват в евро, с един и същ валютен паритет и не могат да ангажират Съюза в преобразуване на падежите или във валутни, или лихвени рискове.
4. Всички разходи, направени от Съюза и свързани с операциите по вземане и предоставяне на заеми, се покриват от държавата бенефициер.
5. По искане от страна на държавата бенефициер и ако обстоятелствата позволяват подобряване на лихвената ставка по заема, Комисията може да рефинансира изцяло или отчасти първоначалния заем или да реструктурира съответните финансови условия. Операциите по рефинансиране или реструктуриране се извършват в съответствие с условията, посочени в параграф 4, и не трябва да водят до удължаване на средния срок на падежа на съответния заем или увеличаване на неизплатената главница към датата на рефинансиране или реструктуриране.

Член 4

Финансови разпоредби

1. Сумите макрофинансова помощ, предоставена като безвъзмездни средства съгласно настоящия регламент, са в съответствие с бюджетните кредити, установени в многогодишната финансова рамка.
2. Сумите макрофинансова помощ, предоставена като заем съгласно настоящия регламент, са обезпечени в съответствие с Регламент (ЕО, Евратом) № 480/2009 на Съвета от 25 май 2009 година относно създаване на Гаранционен фонд за външни дейности⁴.
3. Годишните кредити се разрешават от бюджетния орган, в рамките на финансовата рамка. Съответните референтни суми за периода 2011-2013 г. са посочени в приложение II.

Член 5

Размер на помощта

1. Размерът на помощта се основава на остатъчните нужди на държавата бенефициер от външно финансиране. Те се установяват от Комисията в сътрудничество с международните финансови институции, въз основа на обстойна и подробно документирана количествена оценка. Комисията по-конкретно ще се позове на последните прогнози на МВФ за платежния баланс на въпросната държава и ще отчете очакваните финансови приноси от многостранните донори.
2. Определянето на размера на макрофинансовата помощ също взема под внимание необходимостта от гарантиране на справедливо споделяне на тежестта с други донори.

⁴ ОВ L 145, 10.6.2009 г., стр. 10.

3. В случай, че нуждите от финансиране на държавата бенефициер се понижат съществено по време на периода на изплащане на отделните траншове от макрофинансовата помощ, Комисията, в съответствие с член 14, параграф 2, може да реши да намали размера на средствата, предоставени в рамките на помощта, да прекрати временно или да отмени помощта.

Член 6

Условност:

1. Предварително условие за предоставяне на макрофинансова помощ е държавата бенефициер да съблюдава ефективни демократични механизми, включително многопартийни парламентарни системи, правова държава и зачитане на правата на човека.
2. Макрофинансовата помощ се обуславя от наличието на програма на МВФ, свързана с използването на средства от МВФ.
3. Изплащането на отделните траншове от помощта се обуславя от задоволителното изпълнение на програма на МВФ. То се обуславя също от предприемането в рамките на конкретен период от време на поредица от ясно определени мерки за икономическа политика, насочени към структурни реформи, по които Комисията и държавата бенефициер ще се договорят и които ще бъдат установени в Меморандум за разбирателство.
4. С оглед на защитата на финансовите интереси на Съюза и засилването на управлението в държавата бенефициер, Меморандумът за разбирателство включва мерки, целящи подобряването на ефикасността, прозрачността и отчетността на системите за управление на публични финанси.
5. Напредъкът по взаимното отваряне на пазара, развиването на справедлива търговия, ръководена от правила, и други приоритети в рамките на външната политика на Съюза също следва да се вземат надлежно предвид при определянето на мерки за политика.
6. Мерките за политики са в съответствие със съществуващите споразумения за партньорство, сътрудничество или асоцииране, сключени между Съюза и държавата бенефициер, както и с програмите за макроикономическо приспособяване и структурни реформи, изпълнявани от държавата бенефициер с подкрепата на МВФ.

Член 7

Процедура

1. Държава, желаеща отпускане на макрофинансова помощ, изпраща писмено искане до Комисията.
2. Ако условията, посочени в член 1, член 2, член 4 и член 6, са спазени, Комисията, в съответствие с член 14, параграф 2, отпуска макрофинансова помощ.

3. В решението за предоставяне на заем се посочват размерът, максималният среден падеж и максималният брой траншове от макрофинансовата помощ. В решението за предоставяне на безвъзмездни средства се посочват размерът и максималният брой траншове от макрофинансовата помощ. И в двата случая се определя срокът за предоставяне на макрофинансовата помощ. По принцип той не надвишава три години.
4. След одобряване на решението за предоставяне на макрофинансова помощ, Комисията, в съответствие с член 14, параграф 3, се договаря с държавата бенефициер относно мерките за политики, посочени в член 6, параграфи 3, 4, 5 и 6.
5. След одобряване на решението за предоставяне на макрофинансова помощ, Комисията се договаря с държавата бенефициер относно подробните финансови условия на помощта. Те се посочват в споразумение за безвъзмездна помощ или заем.
6. Комисията уведомява Европейския парламент и Съвета за развитието на помощта във всяка отделна държава и им предоставя съответните документи.

Член 8

Изпълнение и финансово управление

1. Комисията изпълнява помощта съгласно настоящия регламент в съответствие с Регламент (ЕО, Евратом) № 1605/2002⁵ и неговите правила за изпълнение⁶.
2. Изпълнението на макрофинансовата помощ се осъществява чрез пряко централизирано управление.
3. Бюджетните ангажименти се поемат въз основа на решенията, приети от Комисията в съответствие с настоящия член. Бюджетните ангажименти за помощ, която обхваща няколко финансови години, могат да бъдат разделени на годишни траншове.

Член 9

Изплащане на помощта

1. Изплащането на макрофинансовата помощ се осъществява до централната банка на държавата бенефициер.

⁵ Регламент (ЕО, Евратом) № 1605/2002 на Съвета от 25 юни 2002 година относно Финансовия регламент, приложим за общия бюджет на Европейските общности (ОВ L 248, 16.9.2002 г., специално българско издание: глава 01 том 03 стр. 198 - 245).

⁶ Регламент (ЕО, Евратом) № 2342/2002 на Комисията от 23 декември 2002 година относно определянето на подробни правила за прилагането на Регламент (ЕО, Евратом) № 1605/2002 на Съвета относно Финансовия регламент, приложим към общия бюджет на Европейските общности (ОВ L 357, 31.12.2002 г., специално българско издание: глава 01 том 04 стр. 3 - 73).

2. Помощта се изплаща на последователни траншове, които се обуславят от спазването на условията, посочени в член 6, параграф 2 и член 6, параграф 3.
3. Комисията прави редовни проверки за спазването на условията, посочени в член 6, параграф 2 и член 6, параграф 3.
4. В случай, че условията, посочени в член 6, параграф 2 и член 6, параграф 3, не са спазени, Комисията може да прекрати временно, да намали или да отмени изплащането на помощта.

Член 10

Мерки за подкрепа

1. В границите, посочени в член 4, параграф 1, бюджетните средства от Съюза може да се използват за покриване на разходи, свързани с операции за подготовка, последващи дейности, мониторинг, одит и оценяване на макрофинансовата помощ, необходими за прилагането на настоящия регламент и за постигането на неговите цели.
2. Дейностите, посочени в параграф 1, се извършват посредством консултантски договори.
3. Когато тези консултантски договори надвишават единична стойност от 250,000 EUR, те се подписват от Комисията според процедурата, установена в член 14, параграф 2.

Член 11

Защита на финансовите интереси на Съюза

1. Държавите бенефициери извършват редовни проверки за правилното използване на финансирането от бюджета на Съюза, предприемат съответните мерки за предотвратяване на нередности и измами и, ако е необходимо, предприемат законови действия за възстановяването на средствата, предоставени съгласно настоящия регламент, които са били незаконно присвоени.
2. Всяко споразумение, произтичащо от настоящия регламент, съдържа разпоредби, осигуряващи защитата на финансовите интереси на Европейския съюз, а именно по отношение на измами, корупция и други нередности в съответствие с Регламент (ЕО, Евратом) № 2988/95⁷, Регламент (ЕО, Евратом) № 2185/96⁸ и Регламент (Евратом) № 1074/1999⁹.

⁷ Регламент (ЕО, Евратом) № 2988/95 от 18 декември 1995 година за защита на финансовите интереси на Европейските общности (ОВ L 312, 23.12.1995 г., специално българско издание: глава 01 том 01 стр. 166 - 169).

⁸ Регламент (Евратом, ЕО) № 2185/96 на Съвета от 11 ноември 1996 година относно контрола и проверките на място, извършвани от Комисията за защита на финансовите интереси на Европейските общности срещу измами и други нередности (ОВ L 292, 15.11.1996 г., специално българско издание: глава 09 том 02 стр. 24 - 27).

3. Меморандумът за разбирателство, посочен в член 6, параграф 3 дава изричното право на Комисията и на Сметната палата да извършват одити, включително одит на документите и одити на място, като оперативни оценки. Меморандумът също изрично упълномощава Комисията или нейните представители да извършват проверки и инспекции на място, както е предвидено в Регламент (Евратом, ЕО) № 2185/96.
4. По време на прилагането на финансовата помощ Комисията следи посредством оперативни оценки за стабилността на финансовите споразумения на държавата бенефициер, административните процедури и механизмите за вътрешен и външен контрол, които са от значение за тази финансова помощ.
5. Когато е доказано, че във връзка с управлението на помощта съгласно настоящия регламент, държавата бенефициер е извършила измама или корупция, или всякаква друга незаконна дейност, накърняваща финансовите интереси на Съюза, Комисията има право на пълно връщане на безвъзмездните средства и/или предсрочно изплащане на заема.

Член 12

Оценяване

1. Комисията редовно прави оценка на резултатите и на ефективността на макрофинансовата помощ, за да се определи дали са постигнати целите и да формулира препоръки за усъвършенстване на бъдещите операции.
2. Комисията предава докладите за последваща оценка на Европейския парламент и на Съвета, като оценява степента, в която неотдавна завършилите операции за МФП са допринесли за целите на подпомагането.

Член 13

Годишен доклад

1. Комисията наблюдава напредъка по изпълнението на мерките, предприети съгласно настоящия регламент, и предава на Европейския парламент и на Съвета годишен доклад във връзка с прилагането на макрофинансовата помощ.
2. В годишния доклад се оценяват икономическата ситуация и изгледите за държавите бенефициери, както и напредъка, постигнат по изпълнението на мерките за политика, както е посочено в член 6, параграф 3.

Член 14

Комитет

⁹ Регламент (Евратом) № 1074/1999 на Съвета от 25 май 1999 година относно разследванията, които се провеждат от Европейската служба за борба с измамите (OLAF) (ОВ L 136, 31.5.1999 г., специално българско издание: глава 01 том 02 стр. 136 - 142).

1. Комисията се подпомага от Комитет.
2. Когато се прави позоваване на настоящия параграф, се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.
3. Когато се прави позоваване на настоящия параграф, се прилага член 4 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

Член 15

Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила на двайсетия ден след датата на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз* и се прилага до 31 декември 2013 г.

Съставено в Брюксел на [...],

За Европейския парламент
Председател

За Съвета
Председател

ПРИЛОЖЕНИЕ I

ДЪРЖАВИ И ТЕРИТОРИИ, ИМАЩИ ПРАВО НА ПОМОЩТА, СЪГЛАСНО ЧЛЕН 2, БУКВИ а) И б)

1. Страни кандидатки и потенциални кандидатки за членство

Албания

Босна и Херцеговина

Хърватия

Исландия

Косово (по резолюция 1244/99 на Съвета за сигурност на ООН)

Бивша югославска република Македония

Черна гора

Сърбия

Турция

2. Държави и територии, покрити от Европейската политика за добросъседство

Алжир

Армения

Азербайджан

Беларус

Египет

Грузия

Израел

Йордания

Ливан

Либия

Молдова

Мароко

Окупирана палестинска територия

Сирия

Тунис

Украина

ПРИЛОЖЕНИЕ II

РЕФЕРЕНТНИ СУМИ, ПОСОЧЕНИ В ЧЛЕН 4, ПАРАГРАФ 3

Бюджетен ред	Референтна сума в '000 евро		
	2011 ¹	2012	2013
Поети задължения за безвъзмездни средства от макроикономическата помощ (бюджетен ред 01 03 02)	104,869	104,900	137,436

¹ Бюджетен кредит в бюджета за 2011 г.

ЗАКОНОДАТЕЛНА ФИНАНСОВА ОБОСНОВКА ЗА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

1. РАМКА НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА

1.1. Наименование на предложението/инициативата

Регламент на Европейския парламент и на съвета за установяване на общи разпоредби за макрофинансовата помощ за трети държави

1.2. Съответна(-и) област(-и) на политиката в структурата на УД/БД¹

Област на политика: Дял 01 - Икономически и финансови въпроси

Дейност: 03 – Международни икономически и финансови въпроси.

1.3. Естество на предложението/инициативата

☐ Предложението/инициативата е във връзка с **нова дейност**

☐ Предложението/инициативата е във връзка с ново действие вследствие на **пилотен проект/подготвително действие²**

☒ Предложението/инициативата е във връзка с **продължаване на съществуваща дейност**

☐ Предложението/инициативата е във връзка с **дейност, пренасочена към нова дейност**

1.4. Цели

1.4.1. Многогодишна(и) стратегическа(и) цел(и) на Комисията, към която(ито) е насочено(а) предложението/инициативата

„Насърчаване на просперитета извън границите на ЕС“

Основната област на дейност, свързана с ГД „Икономически и финансови въпроси“, е да развива, проследява и изпълнява макрофинансовата помощ за трети държави в сътрудничество със съответните международни финансови институции.

1.4.2. Конкретна(и) цел(и) и съответна(и) дейност(и) във връзка с УД/БД

Конкретна цел № 3: „Предоставяне на макрофинансова помощ на трети страни за преодоляване на затрудненията с техните платежни баланси и възстановяване на устойчивостта на външния дълг“

¹ УД: Управление на дейности — БД: Бюджетиране по дейности.

² Както е посочено в член 49, параграф 6, буква а) или б) от Финансовия регламент.

1.4.3. Очакван(и) резултат(и) и отражение

Основната цел на предложения рамков регламент е да повиши ефективността на инструмента Макрофинансова помощ (МФП) чрез рационализиране на процеса на вземане на решение.

Както стана ясно по време на световната финансова криза, ефикасното разрешаване на спешни макроикономически и финансови ситуации изисква инструмент за противодействие на кризи, който да може да се използва бързо и ефикасно. Това налага избягване на дългите процедури и забавяния в процеса на вземане на решение. Предложеният регламент ще ускори вземането на решение за индивидуални операции за МФП, така че инструментът да помогне по-добре на държавите да устоят на краткосрочния външен финансов натиск, като ги насърчи да предприемат мерки за приспособяване с цел да се възстанови устойчивата позиция на платежен баланс.

Съгласно предложения регламент, Комисията ще може да приема решения за МФП за конкретна държава, под надзора на комитет, съставен от представители на държавите-членки и председателстван от Комисията, в съответствие с процедурата за разглеждане. Това ще доведе до по-бърз процес на вземане на решение в сравнение с процедурата по конкретни случаи, прилагана при предишни решения.

Въпреки че рамковият регламент представлява нов законодателен инструмент, той няма да промени съдържанието на МФП.

1.4.4. Показатели за резултатите и за отражението

Изпълнението на операциите за МФП, приети съгласно настоящия регламент, ще се следи въз основа на система за редовни доклади относно показателите, определени за операциите за МФП, твърденията за съответствие, предоставени от органите на държавата бенефициер преди изплащането на траншовете, и документи на МВФ.

Както е понастоящем, всяка операция за МФП подлежи на предварителна и последваща оценка, извършена от комисията или нейни надлежно упълномощени представители в срок от две години след изтичането на операцията. В предложения регламент се предвижда годишен доклад за Европейския парламент и Съвета, който съдържа оценка на изпълнението на операции за МВФ.

1.5. Основания за предложението/инициативата

1.5.1. Нужда(и), която(ито) трябва да бъде(ат) задоволена(и) в краткосрочен или дългосрочен план

Не са посочени конкретни нужди за приемането на настоящото предложение.

Трябва да са удовлетворени определени предварителни условия, за да може една държава да има право на МФП. Тези предварителни условия са посочени в рамковия регламент.

1.5.2. Добавена стойност от участието на ЕС

Финансовата помощ, предоставена съгласно операциите за МФП, и мерките за политики, свързани с тях, са в подкрепа на програмата на ЕС спрямо държавите бенефициери, а именно насърчаване на макроикономическата и политическа стабилност на държавите в съседство с ЕС. Мерките за политики, свързани с МФП, обхващат определени разпоредби, свързани, където е приложимо, със споразуменията за присъединяване, споразуменията за стабилизиране и асоцииране, споразуменията за партньорство и сътрудничество и планове за действие към Европейската политика за добросъседство или равностойни документи. Те обхващат също други условия, целящи да създадат устойчив платежен баланс и бюджетна позиция, да повишат потенциалния растеж, да насърчат интеграцията и сближаването на нормативните уредби с ЕС, както и да укрепят управлението на публичните финанси.

Операциите за МФП позволяват на ЕС като цяло да набере финансови средства и да договори с държавите бенефициери условията за помощта и за политика, като един единствен партньор в преговорите.

Като допълва средствата, предоставени от МФИ и други донори, МФП на ЕС допринася за цялостната ефективност на финансовата помощ, договорена с международната донорска общност.

1.5.3. Поуки от подобен опит в миналото

Освен оценките за конкретна държава, през 2009 г. беше извършена мета оценка на операциите за МФП, в която бяха преразгледани оценките на седемте отделни операции за МФП, осъществени за периода 2004-2008 г. Един от аргументите в мета оценката беше забавянията в процеса на вземане на решение за МФП, което се посочва като важен недостатък на инструмента, особено в сравнение с намесите на МФИ.

В мета оценката също се посочва, че като цяло операциите за МФП имат положително влияние върху осъществяването на структурни реформи в държавите бенефициери, особено при реформите на публичните финанси и финансовия сектор.

1.5.4. Съгласуваност и възможно полезно взаимодействие с други подобни инструменти

Както е посочено, операциите за МФП допълват и са тясно координирани с намесите на МФИ, особено МВФ.

МФП и другите инструменти за външна финансова помощ се подсилват взаимно. МФП може да повиши ефективността на програмите, подкрепяни от други инструменти за външна финансова помощ на ЕС, по-конкретно проекти, финансирани съгласно Инструмента за предприсъединителна помощ и

Европейския инструмент за съседство и партньорство, като допринесе за гарантирането на уместна цялостна рамка за макроикономическа стабилност и структурна реформа чрез своята условност. Обратно, мерките за политики, включени в Меморандуми за разбирателство за операции често се подкрепят от техническата помощ, предоставена на ЕС от обичайните инструменти за сътрудничество, както и от секторните дейности, посочени съгласно операциите за пряко подпомагане на бюджета. Накрая те допълват управлението на публичните финанси и други цели на операциите на ЕС за по-дългосрочно секторно подпомагане на бюджета.

1.6. Продължителност и финансово отражение

X Предложение/инициатива с **ограничен срок на действие**

– ☐ Предложението/инициативата е в сила от [ДД/ММ]ГГГГ до [ДД/ММ]ГГГГ

– X Финансово въздействие от 2011 г. до 2013 г.

☐ Предложение/инициатива с **неограничен срок на действие**

– Изпълнение с период за започване на дейност от ГГГГ до ГГГГ,

– последван от функциониране с пълен капацитет.

1.7. Предвиден(и) начин(и) на управление³

x **Пряко централизирано управление** от Комисията

☐ **Непряко централизирано управление** чрез делегиране на задачи по изпълнението на:

– ☐ изпълнителни агенции

– ☐ органи, създадени от Общностите⁴

– ☐ национални органи от публичния сектор/органи със задължение за обществена услуга

– ☐ лица, натоварени с изпълнението на специфични дейности по силата на дял V от Договора за Европейския съюз и посочени в съответния основен акт по смисъла на член 49 от Финансовия регламент

☐ **Споделено управление** с държавите-членки

☐ **Децентрализирано управление** с трети държави

☐ **Съвместно управление** с международни организации (*да се уточни*)

³ Подробности относно начините на управление и позовавания на Финансовия регламент се намират на уебсайта за бюджета: http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html

⁴ Както се посочва в член 185 от Финансовия регламент.

Забележки:

Постигнато е активно сътрудничество с делегациите на ЕС за мониторинга на помощта.

2. МЕРКИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ

2.1. Правила за мониторинг и докладване

Вж. точка 1.4.4 по-горе.

2.2. Система за управление и контрол

2.2.1. Установен(и) риск(ове)

Операциите за МФП са свързани с фидуциарни и политически рискове.

Съществува опасност МФП да бъде използвана по неправомерен начин. Като цяло този риск е свързан с фактори като например независимост на централната банка, качество на системите за управление и административните процедури, процедури за контрол и надзор на финансовите потоци, сигурност на ИТ системи, както и подходящи структури за вътрешен и външен одит в държавата бенефициер.

Във връзка с политическите рискове, операциите за МФП се основават на допускането, че правителството на държавата бенефициер ще спазва ангажимента си по програмата за приспособяване и реформи, договорена с МВФ. Съществува риск правителствата на държавите бенефициери да не изпълнят условията по програмата на МВФ, тъй като заложените в програмата цели може да се окажат по-трудно достижими от допусканото и политическата ситуация в страната може да се промени.

И накрая съществува ограничен риск от неизплащане на МФП, предоставена под формата на заем. Макроикономическата програма за приспособяване и реформи, която операцията за МФП подкрепя, и свързаните с нея финансови договорености с МВФ, намаляват този риск, доколкото допринасят за възстановяването на платежния баланс и фискалната устойчивост. Обезпечаването от Гаранционния фонд на външни заеми на ЕС, в съответствие с правилата, уреждащи механизма Гаранционен фонд, цели да се справи с възможни отрицателни последици от неизплащане на заема.

2.2.2. Предвидени методи за контрол

Вж. раздел 2.3 по-долу.

2.3. Мерки за предотвратяване на измами и нередности

Службите на Комисията са разработили и прилагат програма за оперативни оценки (ОО) на финансовите потоци и административните процедури във всички трети държави, които получават МФП от ЕС, за да се изпълнят изискванията на Финансовия регламент, приложими към Общия бюджет на ЕС.

Заклученията от други свързани доклади на МВФ и на Световната банка също се вземат под внимание.

Службите на Комисията, с подкрепата на съответно упълномощени външни експерти, ще продължат да извършват ОО в министерствата на финансите и централните банки на държавите бенефициенти. Тези доклади ще обхващат области като ръководна структура и организация, управление и контрол на средствата, сигурността на ИТ системи, структури за вътрешен и външен одит, а също и независимост на централната банка.

Предложеният регламент включва конкретни разпоредби за предотвратяване на измамите. Всяка операция за МФП подлежи на процедурите по проверка, контрол и одит, за чието извършване е отговорна Комисията, включително Европейската служба за борба с измамите (ОЛАФ), а също така и Европейската сметна палата. Меморандумът за разбирателство за всяка операция за МФП също ще включва разпоредби за предотвратяване на измамите.

3. ОЧАКВАНО ФИНАНСОВО ОТРАЖЕНИЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА

3.1. Засегната(и) функция(и) от многогодишната финансова рамка и разходен(ни) бюджетен(ни) ред(ове)

- Съществуващи бюджетни редове за разходите:

По реда на функциите от многогодишната финансова рамка и на бюджетните редове.

01 03 02 — Макроикономическа помощ

Функция от многогодишната финансова рамка	Бюджетен ред	Вид разход	Вноска			
		МБК/ЕБК ⁽⁵⁾	от държавите от ЕАСТ ⁶	от страни кандидатки ⁷	от трети държави	по смисъла на член 18, параграф 1, буква аа) от Финансовия регламент
4	01 03 02 01 Макроикономическа помощ	МБК	НЕ	НЕ	НЕ	НЕ

01 04 01 14 — Обезпечаване на Гаранционния фонд

Функция от многогодишната финансова рамка	Бюджетен ред	Вид разход	Вноска			
		МБК/ЕБК	от държавите от ЕАСТ	от страни кандидатки	от трети държави	по смисъла на член 18, параграф 1, буква а) от Финансовия регламент
4	01 04 01 14 Обезпечаване на Гаранционния фонд	МБК	НЕ	НЕ	НЕ	НЕ

Провизирането на Гаранционния фонд за външни дейности следва да се извърши съгласно изменения Регламент за фонда. В съответствие с този регламент заемите се провизират въз основа на неизплатените суми в края на годината. Гаранционният фонд предоставя гаранция за три вида външни заеми на ЕС: ЕИБ в рамките на външния си мандат, Евратом и МФП.

Относно операциите за МФП, Гаранционният фонд е обвързан с бюджетен ред 01 04 01 04 – гаранция на ЕО за заеми на Общността, отпуснати за макрофинансова помощ за трети държави. Записът („р.м.“) в този ред отразява бюджетното обезпечение за всеки заем за МФП. Той ще бъде задействан само в

⁵ МБК — многогодишни бюджетни кредити/ЕБК — едногодишни бюджетни кредити.

⁶ ЕАСТ: Европейска асоциация за свободна търговия.

⁷ Страни кандидатки и, където е приложимо, потенциални кандидатки за членство от Западните Балкани.

случай на реално искане за изтегляне на тази гаранция. С оглед на предишни изпълнения, не се очаква да настъпи едно такова искане за изтегляне на бюджетната гаранция.

Поискани нови бюджетни редове: Не.

3.2. Очаквано отражение върху разходите

3.2.1. Обобщение на очакваното отражение върху разходите

млн. EUR (до 3-ия знак след десетичната запетая)

Функция от многогодишната финансова рамка:	4	01 03 02 Макроикономическа помощ 01 04 01 14 Провизиране на Гаранционния фонд
---	----------	---

млн. EUR

ГД: „Икономически и финансови въпроси“			2011 ⁸	2012	2013
• Оперативни бюджетни кредити (безвъзмездни средства)					
Номер на бюджетния ред: 01 03 02	Поети задължения	(1)	104.869	104.900	137.436
	Плащания	(2)	88.700	88.500	116.000
• От които очакваните бюджетни кредити с административен характер, финансирани от пакета от специфични програми ⁹ : оперативна оценка и последваща оценка					
Номер на бюджетния ред: 01 03 02	Поети задължения	(3)	0.700	0.600	0.600
	Плащания	(4)	0.600	0.600	0.700
• Оперативни бюджетни кредити (заеми)					
Номер на бюджетния ред: 01 04 01 14	Поети задължения ¹⁰	(3)	138.880	260.170	200.000
	Плащания ¹¹	(4)			58.320

Размерът на обезпечението се изчислява в началото на година „n“ като разликата между целевата сума и нетните активи на фонда в края на година „n-1“. Този размер се

⁸ 2011 е годината, в която се очаква да започне прилагането на регламента. Считано от 2014 г. сумите следва да са в съответствие с новата многогодишна финансова рамка, започваща през тази година.

⁹ Техническа и/или административна помощ и разходи в подкрепа на изпълнението на операциите за МФП.

¹⁰ Бюджетни кредити за всички видове заеми на ЕС: ЕИБ, Евратом и МФП.

¹¹ Очаквано изплащане на бюджетните кредити по заеми за МФП единствено на основата на обезпечаване от 9% от неизплатената сума в годината след изплащането на траншовете от помощта.

въвежда в година „n“ към предварителния бюджет за „n+1“ и се изплаща реално в рамките на една операция в началото на година „n+1“ от бюджетен ред „Обезпечаване на Гаранционния фонд“ (бюджетен ред 01 04 01 14). В резултат на това 9 % от реално платената сума се отчитат в целевата сума в края на година „n-1“ за изчисляване на провизиите на фонда.

ОБЩО бюджетни кредити за ФУНКЦИЯ 4 от многогодишната финансова рамка	Поети задължения	=4+6	243.749	365.070	337.436
	Плащания	=5+6	88.700	88.500	174.320

Функция от многогодишната финансова рамка:	5	„Административни разходи“
---	----------	---------------------------

EUR

		2011 ¹²	2012	2013	ОБЩО
ГД: „Икономически и финансови въпроси“					
• Човешки ресурси		762,000	762,000	762,000	2,286,000
• Други административни разходи: 01 01 02 11 01 – Разходи за командировки и представителни разходи		160,000	133,000	200,000	493,000
ОБЩО ГД „Икономически и финансови въпроси“	Бюджетни кредити	922,000	895,000	962,000	2,779,000

ОБЩО бюджетни кредити за ФУНКЦИЯ 5 от многогодишната финансова рамка	(Общо поети задължения = общо плащания)	922,000	895,000	962,000	2,779,000
--	---	----------------	----------------	----------------	------------------

3.2.2. Очаквано отражение върху бюджетните кредити с административен характер

3.2.2.1. Обобщение

- ☐ Предложението/инициативата не налага използване на бюджетни кредити за административни разходи
- ☒ Предложението/инициативата не налага използване на бюджетни кредити за административни разходи¹³.

¹² 2011 е годината, в която се очаква да започне прилагането на регламента. Считано от 2014 г. сумите следва да са в съответствие с новата многогодишна финансова рамка, започваща през тази година.

Бюджетните кредити за административни разходи ще бъдат покрити от бюджетните кредити, които вече са възложени за управлението на дейността и/или които са преразпределени, при необходимост заедно с всички допълнителни отпуснати ресурси, които могат да бъдат предоставени на управляващата ГД в рамките на годишната процедура за отпускане на средства и като се имат предвид бюджетните ограничения.

3.2.2.2. Очаквани нужди от човешки ресурси

- ☐ Предложението/инициативата не налага използване на човешки ресурси
- ☒ Предложението/инициативата налага използване на човешки ресурси съгласно обяснението по-долу:

¹³

Настоящ персонал, отговарящ за операциите за МФП в ГД „Икономически и финансови въпроси“.

Оценката се посочва в цели стойности (или най-много до първия знак след десетичната запетая)

	2011 ¹⁴	2012	2013
Позиции в щатното разписание (длъжностни лица и временно нает персонал)			
Икономически и финансови въпроси 01 01 01 (Централа и представителства на Комисията)	6.0	6.0	6.0
XX 01 01 02 (Делегации)	-	-	-
XX 01 05 01 (Непряка изследователска дейност)	-	-	-
10 01 05 01 (Пряка изследователска дейност)	-	-	-
Външен персонал (в единици служители, приравнени на пълно работно време: ПРВ)¹⁵			
XX 01 02 01 (ДНП, КНЕ, ПНА от общия финансов пакет)	-	-	-
XX 01 02 02 (ДНП, ПНА, МЕД, МП и КНЕ в делегациите)			
XX 01 04 уу	в Централата		
	в делегациите		
XX 01 05 02 (ДНП, КНЕ, ПНА — Непряка изследователска дейност)			
10 01 01 05 02 (ДНП, ПНА, КНЕ — преки научни изследвания)			
Други бюджетни редове (да се посочат)			
ОБЩО	6.0	6.0	6.0

Нуждите от човешки ресурси ще бъдат покрити от персонала на ГД, на който вече е възложено управлението на дейността и/или който е преразпределен в рамките на ГД, при необходимост заедно с всички допълнителни отпуснати ресурси, които могат да бъдат предоставени на управляващата ГД в рамките на годишната процедура за отпускане на средства и като се имат предвид бюджетните ограничения. Разходите за необходимия персонал в отдели по географски признак за формулиране и проследяване на МФП се пресмятат на базата на 50% от годишния разход за служител от степен AD5-AD12 за всяка операция за МФП. Въз основа на опита от последните 5 години, се предвиждат 8 операции за МФП на година, както текущи, така и нови. Поддържащите функции, включително координация, финансово управление, принос към оперативни и последващи оценки, и секретарска работа, се очакват да представляват допълнителен разход от 50% от разхода за отделите по географски признак.

Описание на задачите, които трябва да се изпълнят:

¹⁴ 2011 е годината, в която се очаква да започне прилагането на регламента. Считано от 2014 г. сумите следва да са в съответствие с новата многогодишна финансова рамка, започваща през тази година.

¹⁵ ДНП = договорно нает персонал; ПНА = персонал, нает чрез агенции за временна заетост („Intérimaire“); МЕД = младши експерти в делегациите („Jeune Expert en Délégation“); МП = местен персонал; КНЕ = командирован национален експерт.

Длъжностни лица и временно наети служители	Например – изготвят меморандуми за разбирателство и споразумения за заеми или безвъзмездна помощ, поддържат връзки с властите и МФИ, контактуват с външни експерти за оперативни оценки, провеждат мисии за проверка и изготвят доклади в качеството си на служители на Комисията, изготвят процедури на Комисията, свързани с управлението на помощта, включително комитология
Външен персонал	Не е приложимо

3.2.3. Съвместимост с настоящата многогодишна финансова рамка

- ☒ Предложението/инициативата е съвместимо(-а) с настоящата многогодишна финансова рамка.
- ☐ Предложението/инициативата налага препрограмиране на съответната функция от многогодишната финансова рамка.
- ☐ Предложението/инициативата налага да се използва инструментът за гъвкавост или да се преразгледа многогодишната финансова рамка¹⁶.

3.2.4. Участие на трети страни във финансирането

- Предложението/инициативата не предвижда съфинансиране от трети страни

3.3. Очаквано отражение върху приходите

- ☒ Предложението/инициативата няма финансово отражение върху приходите.
- ☐ Предложението/инициативата има следното финансово отражение:
 - ☐ върху собствените ресурси
 - ☐ върху другите приходи

¹⁶

Вж. точки 19 и 24 от Междунституционалното споразумение.